

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 17Csp/540/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517222420
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Tatranská
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2019:7517222420.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie, sudca JUDr. Oľga Tatranská, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: V. C., N.: XX.XX.XXXX, C. A.: K. - A. XXX, XXX XX K. - A., v konaní o zaplatenie 811,36 € s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 811,36 € spolu s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 840,10 € od 23.10.2017 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcom rozsahu sa žaba zamieťa.

Žalobca má právo na náhradu 100% trov konania, o výške ktorých bude po právoplatnosti tohto rozsudku rozhodnuté osobitným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou, podanou dňa 27.11.2017 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu 811,36 € ako dlžoby na čistej splatnej istine úveru, 28,74 € dlžných neuhradených úrokov do zosplatenia úveru 12.10.2017 (spolu 840,10 €) + úroku z omeškania v sume 1,14 € - spolu celkom 841,24 €. Ďalej sa domáhal priznania 12,9% ročného zmluvného úroku z dlžnej istiny 811,36 € od 13.10.2017 do zaplatenia, 5% úroku z omeškania z dlžnej istiny a dlžných úrokov od 13.10.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. V žalobe uviedol, že zmluvou zo dňa 11.2.2017 žalobca uzavrel so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému úver 1000 €. Zaviazal sa ho splatiť spolu s úrokmi v pravidelných anuitných splátkach s konečnom dobou splatenia 10.1.2019. Žalovaný úver nespĺcal v súlade so zmluvou a preto žalobca vyzval žalovaného listom zo dňa 12.10.2017 na predčasné splatenie celého úveru. Na túto možnosť bol žalovaný upozornený vo výzve zo dňa 9.8.2017, ktorou bol oboznámený o omeškaní s úhradou splátok i možnosť vyhlásenia úveru za splatný.

3. Ku dňu predčasného zosplatenia úveru dňa 12.10.2017 bola pohľadávka v sume 811,36 €, sumy dlžnej istiny, neuhradených úrokov 28,74 €, kapitalizovaného úroku z omeškania v sume 1,14 € v sadzbe 5% ročne a poplatkov v sume 60,00 € (tie si ale žalobca neuplatňuje). Žalovaný v čase po zosplatení úveru do dňa podania žaloby neuhradil nič.

4. Za účelom preukázania svojich tvrdení bola súdu predložená úverová zmluva č. XXXXXX zo dňa 18.1.2017 a podľa základných podmienok ktorej v čl. 1: žalobca žalovanému poskytol sumu 1000 € bezúčelovej pôžičky. Žalovaný sa ju zaviazal vrátiť v 24 splátkach po 47,44 € a spolu s poistením v sume 50 € mesačne v lehote splatnosti prvej splátky dňa 10.2.2017, každej ďalšej vždy do 10. dňa v mesiaci v nasledujúcom období a to všetko v lehote konečnej splatnosti dňa 10.1.2019.

4.1. Poplatok za poskytnutie úveru žalobca nežiadal. Na úver sa viazala 12,9% ročná úroková sadzba, RPMN činila 20,12%, priemerná RPMN 19% a celková čiastka určená k zaplateniu činila 1188,56 €. Úrok bol v základných podmienkach dohodnutý ako „fixný do splatnosti“

4.2. Uzavretiu zmluvy predchádzala žiadosť žalovaného o poskytnutie úveru, podaná dňa 17.1.2017, kde boli zisťované jeho osobné i majetkové či zárobkové pomery kde uviedol, že pracuje u Faurecia Automotive Slovakia s.r.o. s čistým príjmom 700 € od 10.1.2011, že nemá žiadne úverové záväzky ani povolené prečrpanie k účtu a že jeho celkové mesačné výdavky na život (strava, bývanie, doprava, telefón..) činia 365 € mesačne.

5. Žalobca na nesplácanie úveru upomínal žalovaného listom zo dňa 9.8.2017 - opakovanou výzvou s tým, že je v omeškaní so splácaním úveru, že jeho dlh aktuálne činí 55,78 € a aby aktuálny dlh vyrovnal do 14.8.2017, inak banka využije svoje právo podľa § 565 OZ a bude požadovať jednorazové splatenie celej dlžnej sumy, v danom čase vo výške 851,65 €.

5.1. Žalovaný na výzvu nereagoval, preto žalobca listom zo dňa 12.10.2017 úver zosplatnil a vyzval žalovaného na zaplatenie celého úveru v sume 901,24 € jednorazovo a to v lehote do 22.10.2017.

6. Žalovaný, ktorému bola žaloba s prílohami i procesnými poučeniami doručená dňa 5.4.2018, bol v konaní nečinný, k žalobe ani prílohám sa nevyjadril a zostal v konaní pasívny.

7. V priebehu ďalšieho obdobia žiadna zo strán neprodukovala žiadne iné dôkazy a neboli použité žiadne ďalšie prostriedky procesného útoku či obrany. Po zistení, že sa jedná o spor, ktorého pohľadávka bez príslušenstva neprevyšuje 1000 € a že sa jedná o vec jednoduchého právneho posúdenia, súd podľa § 297 CSP rozhodol o veci bez nariadenia pojednávania a rozsudok verejne vyhlásil dňa 6.5.2019 v miestnosti č. 012 o 9,30 hod., o čom visel oznam na úradnej tabuli súdu i na webe súdu od 28.3.2019 do 6.5.2019. Rozhodnutie vyhlásil v súlade s ust. § 217 ods. 1 CSP t.j. podľa skutkového stavu v čase jeho vyhlásenia.

8. Rozhodnutie súd vyhlásil v súlade s ust. § 217 ods. 1 CSP t.j. podľa skutkového stavu v čase jeho vyhlásenia.

9. V prejednávanej veci bola uzavretá spotrebiteľská úverová zmluva, podliehajúca úprave Občianskeho zákonníka, hoci daný zmluvný typ je upravený v Obchodnom zákonníku.

10. Nepochybným spôsobom bolo preukázané, že žalovaný splátky úveru riadne neplatil pričom žalobca dlh na istine ku dňu podania žaloby žalobca vyčíslil sumou 811,36 €, dlh na úroku ku dňu zosplatenia v sume 28,74 €, na úroku z omeškania 1,14 €

11. Súd prejednávaný právny vzťah, založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 31.5.2016 posudzoval síce podľa zmluvného typu upraveného v § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale ako druh zmluvy podliehajúci zákonnej úprave o spotrebiteľských úveroch a zákonnej úprave v Obč. zákonníku.

12. Podľa ust. § 502 Obch. zák. (1) Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

13. Podľa ust. § 503 Obch. zák. (1) Záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

Ods. (2) Ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Ods. (3) Dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

14. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že Obchodný zákonník nemá priamu úpravu, z ktorej by vyplývalo, či veriteľovi patria zmluvné úroky v prípade predčasného zosplatnenia úveru iba do okamihu tohto zosplatnenia, alebo mu tieto patria až doby konečného vrátenia peňažných prostriedkov dlžníkom.

15. Dovolací súd sa v rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27.6.2007 sp. zn. 33Odo 657/2005 nestotožnil s právnym záverom odvolacieho súdu, že úroky podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno zásadne dohodnúť len na dobu do dohodnutého dňa splatnosti istiny a že od tohto okamihu už zmluvné úroky nenabiehajú a nastupujú úroky z omeškania. Mal za to, že z hľadiska posúdenia doby, za ktorú boli pri peňažnej pôžičke dohodnuté úroky, bude preto vždy určujúci obsah zmluvy ako si ho zmluvné strany upravili.

16. V prejednávanej veci vznikol záväzok žalovaného zo zmluvy o úvere, uzatvorenej podľa zmluvného typu, upraveného v Obchodného zákonníka. Táto zmluva s ohľadom na skutočnosť, že dlžník ako jedna zo strán tejto zmluvy nebol podnikateľom, je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. OZ, preto sa na právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva (§ 52 ods. 2 OZ).

17. Súdna prax otázku doby, na ktorú sa dojednávajú úroky a úroky z omeškania v minulosti už riešila a zaujala v nej názor, že rozhodovacia prax aj právna literatúra je zajedno v tom, že úroky dohodnuté pri poskytnutí peňažnej pôžičky predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny.

18. Ani ust. § 658 ods. 1 OZ a iné ustanovenia Občianskeho zákonníka či iného právneho predpisu nestanovujú, na akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Uvedené ustanovenie zakotvuje iba možnosť sa pri peňažnej pôžičke na týchto úrokoch dohodnúť; o dobe na ktorú tak možno urobiť, mlčí. Vzhľadom k tejto dikcii, ktorá neobsahuje jednoznačný príkaz či zákaz vo vzťahu k vymedzeniu predmetnej doby, ako i k jeho povahe, z ktorej nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť, je možné vyvodiť záver, že ide o ustanovenie dispozitívnej povahy, ktoré zmluvné strany nijako neobmedzuje v možnosti upraviť si obsah ich úrokového záväzkového právneho vzťahu, v rámci zmluvnej autonómie (pokiaľ ide o dobu, na ktorú sa úroky dojednávajú). Nemožno teda vylúčiť, aby si strany pri peňažnej pôžičke dohodli úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi), teda i za dobu, v ktorej sa dlžník prípadne ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku tým, že istinu v dohodnutej dobe splatnosti veriteľovi nevráti.

19. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov všeobecne prijímané inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania, ktoré oboje sú príslušenstvom pohľadávky, avšak majú odlišné funkcie a je treba ich odlišovať. Zatiaľ čo zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dohodnuté (§ 517 ods. 2 Obč. zákonníka). Pritom platí, že môžu existovať vedľa seba.

20. Aj Ústavný súd v Uznesení IV.ÚS 476/2001 z 18.9.2012 uznal argumentáciu krajského súdu v Prešove v rozsudku 1Co/30/2012 z 30. mája 2012 ktorý uviedol, že (súd uvádza stručne iba to podstatné): ... podľa ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98) vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka. Takýto záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru.

21. Zmluvný úrok ako príslušenstvo je súčasťou pohľadávky ako takej a je predmetom kontraktčného vyjednávania vo vzťahu k hlavnému plneniu. Otázku plynutia doby, na ktorú sa vzťahuje zmluvný úrok, je preto treba hodnotiť iba podľa toho, ako bol upravený v samotnej zmluve s tým, že pokiaľ „platenie úrokov

až do zaplataenia istiny“ je upravená iba v obchodných podmienkach popr. Všeobecných obchodných podmienkach, takáto úprava vzhľadom na to, že nie je obsiahnutá v samotnej zmluve, nie je právne záväzná.

22. V prejednávacom spore zo zmluvy o úvere vyplýva, že strany sa dohodli na type a výške úrokovej sadzby ako „fixnej do splatnosti“ vo výške 12,9% p.a., no povinnosť platiť zmluvné úroky „až do vrátenia dlžnej istiny“ zo zmluvy, uzavretej dňa 18.1.2017, nevyplýva.

23. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá dňom 10.2.2019. Nesporné bolo to, že predčasným zosplatením úveru sa konečná splatnosť z dátumu 10.1.2019 zmenila na dátum 12.10.2017 z čoho plynie, že na dohodnuté úroky 12,9% ročne z istiny patria žalobcovi iba do zosplatenia t.j. do 12.10.2017. Počnúc dňom 13.10.2017 žalobcovi zmluvný úrok nepatrí. (viď aj KS Košice 6Co/213/2017,). Okrem toho, ako vyplýva z obsahu zmluvy, zmluvný úrok z dlžnej istiny „až do jej zaplataenia“ stranami dohodnutý nebol a teda táto skutočnosť preukazuje nárok na zmluvný úrok iba za obdobie do splatnosti istiny ako celku.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd priznal žalobcovi pohľadávku vo výške, v akej žalobcovi vznikla do doby vyhlásenia splatnosti celého úveru t.j. do 12.10.2017 v celkovej sume 841,24 € (811,36 € istina, 28,74 € úrok, 1,14 € úrok z omeškania) s tým, že žalobu v rozsahu zmluvného úroku za dobu od 13.10.2017 „do zaplataenia“ zamietol. Sumu pohľadávky v rozsahu istiny a úroku vo výške 840,10 € (811,36 + 28,74) súd priznal žalobcovi aj s úrokom z omeškania v budúcnosti:

25. Podľa ust. § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úrok z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úroku z omeškania a poplatok z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

26. Podľa § 3 Nariadenia vlády 87/1995 Z.z. účinného od 1.2.2013: Výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

27. Čo sa sadzby úroku z omeškania týka, tá bola uplatnená v správnej výške. Ohľadom počiatku omeškania žalobca v žalobe neuvádzal žiadne skutočnosti, od ktorých ako počiatok omeškania určil deň 13.10.2017, avšak z logiky veci vyplynulo, že je to deň, nasledujúci po dni zosplatenia úveru. Z výzvy žalobcu zo dňa 12.10.2017 ale vyplýva, že deň plnenia bol žalovanému určený na dátum 22.10.2017 čo znamená, že až dňom 23.10.2017 sa mohol žalovaný dostať do omeškania. Z uvedeného dôvodu súd ako počiatok omeškania určil deň 23.10.2017 s tým, že v rozsahu za dlhšiu dobu než určil súd, bola žaloba zamietnutá.

28. Je pravda, že žalovaný bol v konaní pasívny a tvrdenia žalobcu nepoprel a podľa § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

28.1. Súd je však toho názoru, že aj pri aplikácii cit. ust. § 151 ods.1 CSP je prípustný určitý korektív zo strany súdu v zmysle koncepcie materiálneho civilného procesu (zásada spravodlivej a účinnej ochrany práv - článok 2 CSP, zákaz zneužitia práva - článok 5 CSP). Takýto postup odôvodňuje aj aplikácia ustanovení druhej hlavy CSP: Spory s ochranou slabšej strany, Prvý diel. Spotrebiteľské spory. Žiada sa pritom prihliadnuť i na to, že z rozsiahlej judikatúry SDEÚ vyplýva i to, že v spotrebiteľských sporoch je relativizovaná nielen dôkazná povinnosť spotrebiteľa, ale aj jeho povinnosť tvrdenia. Vnútroštátny súd totiž musí prihliadnuť aj bez návrhu spotrebiteľa nielen na nekalú povahu spotrebiteľskej zmluvy, ale je povinný ex offo zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom ma uplatnený nárok základ. Z uvedených dôvodov preto súd napriek pasivite žalovaného (vo veci niet pochybnosti, že ide o spotrebiteľský spor v zmysle ust. § 290 CSP) posudzoval ex offo platnosť právneho úkonu, od ktorého žalobca odvádza uplatnený nárok. Podstatné je, že v danom prípade sa jedná o spor so spotrebiteľskej zmluvy, čiže ide o spor s ochranou, v ktorých sporoch súd vykonáva v prospech slabšej strany sporu potrebné dokazovanie aj bez návrhu (§ 295 CSP) a preto súd v tomto prípade nepripísal pasivitu žalovaného v jeho neprospech.

29. Podľa § 255 ods. (1) CSP: Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. Napriek čiastočnému zamietnutiu žaloby ohľadom príslušenstva možno konštatovať plný úspech žalobcu, preto súd v súlade s cit. ust. zákona priznal žalobcovi nárok na náhradu 100% trov, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku osobitným uznesením.

Poučenie:

proti tomuto rozsudku môže podať strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Košice-okolie. Lehota na podanie odvolania začína plynúť dňom nasledujúcim po dni doručenia tohto rozhodnutia.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v počte 2 rovnopisov s prílohami.

U p o z o r n e n i e : Ak nebude súdu doručený potrebný počet rovnopisov s prílohami, jeho kópie súd vyhotoví na náklady odvolateľa.

Ak povinná osoba dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.